

Uchwała Nr 736/LXXV/2023

Rady Miasta Ciechanów

z dnia 30 listopada 2023 r.

w sprawie: Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla miasta Ciechanów na 2024 r.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249) w związku z art. 18 ust. 2 pkt.15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla miasta Ciechanów na 2024 r w brzmieniu Załącznika do Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miasta Ciechanów**

/-/Krzysztof Leszczyński

UZASADNIENIE

do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla miasta Ciechanów na 2024 r

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wśród zadań własnych gminy wymienia m.in. opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla miasta Ciechanów na 2024 r.

Program stanowi kontynuację dotychczasowych działań podejmowanych przez Gminę Miejską Ciechanów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

**Przewodniczący
Rady Miasta Ciechanów**

/-/Krzysztof Leszczyński

Załącznik

do uchwały Nr 736/LXXV/2023

Rady Miasta Ciechanów

z dnia 30 listopada 2023 r.

**Urząd Miasta Ciechanów
Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Uzależnień**

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
dla miasta Ciechanów
na 2024 rok**

Ciechanów, listopad 2023

SPIS TREŚCI:

- Część I.** Wstęp
- Część II.** Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów w 2023 r.
- Część III.** Podstawa prawna Programu
- Część IV.** Adresaci Programu
- Część V.** Zasoby instytucjonalne umożliwiające prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
- Część VI.** Cel główny i cele szczegółowe Programu, wskaźniki realizacji celów oraz zakładane rezultaty działań
- Część VII.** Zadania Programu
- Część VIII.** Zasady finansowania Programu oraz harmonogram działań i łącznych kosztów
- Część IX.** Monitorowanie i sprawozdawczość

Część I. Wstęp

Z uwagi na swą doniosłą rolę społeczną, instytucja rodziny jest chroniona i wspierana przez szereg przepisów prawa krajowego i międzynarodowego. Zgodnie bowiem z art. 18 Konstytucji RP rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, zaś według art. 72 Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Na gruncie międzynarodowym zaś prawa rodziny i poszczególnych jej członków zabezpieczają m.in.: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Konwencja o Prawach Dziecka oraz Światowa Deklaracja w Sprawie Dzieci.

W XXI wieku mikrostruktura, jaką stanowi rodzina, narażona jest na liczne niebezpieczeństwa. Są nimi przede wszystkim: łatwy dostęp do dóbr, powszechność internetu, wszechobecność mediów, a także ukierunkowanie na nieustanne powiększanie zasobów materialnych. Wszystko to powoduje, że społeczeństwo się atomizuje, ludzie oddalają się od siebie, w dobrach materialnych i wirtualnej rzeczywistości szukając substytutów bezpieczeństwa i bliskości. W konsekwencji zanikają bezpośrednie kontakty, a ludzie, również w rodzinach, oddalają się od siebie.

Problemem równoległym do powyżej zasygnalizowanych jest fakt, iż w społeczeństwie funkcjonują rodziny niezaradne życiowo, nierzadko dotknięte problemem alkoholizmu, bezrobocia, czy choroby. Okoliczności te w wielu przypadkach destrukcyjnie wpływają na funkcjonowanie rodziny jako całości, prowadząc niejednokrotnie do zachwiania ról pełnionych w niej przez poszczególne osoby.

Trudnościami ostatnich czasów, z którymi dodatkowo przyszło się mierzyć społeczeństwu w Polsce była niedawna pandemia Covid-19 i trwająca wojna w Ukrainie. Obie okoliczności, wywołując globalne skutki polityczne, ekonomiczne i społeczne, bezsprzecznie wpłynęły i nadal wpływają na poczucie bezpieczeństwa, spokoju i komfortu większości z nas, istotnie je obniżając.

Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny (wynikające z nadmiaru dóbr lub z ich braku, spowodowanego m.in. pogorszeniem ogólnej sytuacji ekonomicznej, społecznej i zdrowotnej na świecie) niejednokrotnie mogą być pośrednią przyczyną przemocy domowej. Przez wiele lat przemoc rodzinna była tematem wstydliwym, w przypadku którego brakowało społecznego przyzwolenia czy też „klimatu”, by mówić o nim głośno i publicznie. Z tego powodu przemoc rodzinną często nazywano „przemocą czterech ścian”. Niewielka była również wiedza społeczeństwa na temat tego zjawiska, jego mechanizmów

i strat, które powodują zachowania przemocowe, zarówno u osób doświadczających agresji, jak i u stosujących przemoc członków rodziny. Najlepszym podsumowaniem ogromnie szkodliwego wpływu przemocy na funkcjonowanie rodziny są słowa Ireny Pospiszyl, pedagoga resocjalizacyjnego, profesora Akademii Pedagogiki Specjalnej, specjalizującej się w problematyce osób pokrzywdzonych przemocą: *„Stosowanie przemocy w rodzinie godzi w jej istnienie, nie służy jej stabilności, osłabia jedność, narusza wiele praw i wolności osobistych oraz utrudnia prawidłowe funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie”*. Przemoc jest zjawiskiem społecznym: gdy dotknie jedną osobę, cierpi na tym zwykle nie tylko ona sama, ale także jej najbliższe, rodzinne otoczenie.

Tworzenie spójnego i sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpoczęło się w Polsce w 2005 r. od uchwalenia Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W preambule do Ustawy określono, iż jej celem jest przede wszystkim zwiększenie skuteczności działań zapobiegających przemocy w rodzinie. Mając powyższe na względzie, Ustawodawca nałożył zadania w tym zakresie na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego, angażując tym samym wiele różnych podmiotów w pomoc zarówno osobom doznającym przemocy, jak i tym, które przemoc stosują.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- ✓opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- ✓prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ✓zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ✓tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Dla skutecznego i efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej niezbędna jest aktywna współpraca i zaangażowanie wielu służb, instytucji i osób fizycznych (świadców oraz samych osób doznających przemocy). Ideą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest bowiem wielokierunkowość działań podejmowanych na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy.

Przemoc nie może być tajemnicą konkretnej rodziny, czy społeczności. Nie wolno również poddać się powszechnie obowiązującym stereotypom dotyczącym przemocy

domowej, w tym m.in., że dotyczy ona wyłącznie wybranych, patologicznych środowisk rodzinnych, obciążonych trwałym bezrobociem czy alkoholizmem. Przemoc w swojej „uniwersalności” nie zna granic, może dotknąć wszystkich bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, status społeczny i materialny.

Dostrzegając powagę problemu przemocy w rodzinie oraz realne zagrożenia będące jej bezpośrednim następstwem, trzykrotnie (w 2010, 2020 i 2023 roku) istotnie znowelizowano Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej, dążąc tym samym do wzmocnienia skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy oraz zwiększenia efektywności działań kierowanych do sprawców zachowań agresywnych.

Według danych z 2014 r. niemal co czwarty dorosły Polak (24,7% populacji) w ciągu swojego życia osobiście doświadczył ze strony osób najbliższych co najmniej jednej formy przemocy. Zgodnie z deklaracją respondentów była to najczęściej przemoc psychiczna. Niemal 100% populacji było bezpośrednim lub pośrednim świadkiem przemocy domowej, stosowanej domu rodzinnym, w innym bliskim otoczeniu lub w sąsiedztwie. Przemocy istotnie częściej doświadczały kobiety. [badanie z 2014 r.: *Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy i sprawców*].

Wciąż najczęściej do przemocy dochodzi w związkach małżeńskich/partnerskich [raport Fundacji Court Watch Polska z 2022 r.: *Wymiar sprawiedliwości wobec przemocy domowej. Raport z badań empirycznych*]. Statystycznie prawie wszyscy znamy kogoś, kto doświadczał lub aktualnie doświadcza przemocy ze strony osoby najbliższej. Deklaratywnie prawie wszyscy potrafimy także rozpoznać i prawidłowo ocenić przemoc w rodzinie. Niemniej ok. 10 % dorosłej populacji Polaków wciąż uznaje różnego rodzaju zachowania przemocowe za normalne, zaś 13% mężczyzn i 5% kobiet nadal zgadza się z twierdzeniem, że „rodzice mają prawo bić swoje dzieci” [badanie z 2019 r.: *Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie*]. Z badań przeprowadzonych w 2021 r., wynika wprawdzie, że na przestrzeni lat zmniejszył się procent dzieci do 18 roku życia, wobec których rodzice/opiekunowie stosują klapsy jako metodę wychowawczą, ale nadal jest on wysoki i wynosi obecnie 38%. Cieszy przy tym, że aż 81% Polaków ma świadomość, że dziecko doznaje przemocy nie tylko wtedy, gdy jest ona kierowana bezpośrednio do niego, ale również wówczas, gdy widzi ono przemoc pomiędzy swoimi rodzicami [badanie z 2021 r.: *Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci*]. Co do form przemocy,

wielu z nas wciąż lekceważy przejawy przemocy ekonomicznej, utożsamiając zachowania przemocowe przede wszystkim z agresją fizyczną i psychiczną [raport Fundacji Court Watch Polska z 2022 r.: *Wymiar sprawiedliwości wobec przemocy domowej. Raport z badań empirycznych*]. Świadomość powyższego wymaga od nas wszystkich szczególnej uwagi, czujności oraz gotowości do działania w przypadku ujawnienia przemocy domowej.

Część II. Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów w 2023 r.

Przemoc to jeden z problemów społecznych, których coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki. Może ona przyjmować różne formy: przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, zaniedbanie.

Niniejsza część Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej została sporządzona na podstawie badania pt: „Diagnoza problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców Miasta Ciechanowa”, przeprowadzonego przez „Ogólnopolska Grupa Badań Społecznych 2023”. Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone w czerwcu w celu oszacowania skali zjawiska występującego problemu na terenie miasta Ciechanowa, w którym uczestniczyło 114 osób w tym 58 kobiet i 56 mężczyzn w wieku od 25 do 65 lat. Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, wśród badanych mieszkańców gminy wzięli udział osoby z wykształceniem średnim (43,86%), osoby z wykształceniem wyższym (40,35%) oraz z zasadniczym zawodowym (14,04 %). Z uzyskanych danych wynika, że większość respondentów to ludzie młodzi, aktywni zawodowo oraz posiadający wykształcenie średnie.

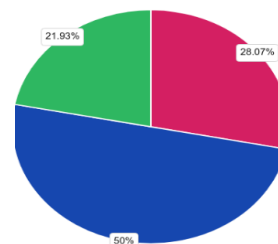
Diagnoza lokalna dorosłych mieszkańców Miasta Ciechanów.¹

1) Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą

tak: **28,07%** (32)

nie: **50%** (57)

nie wiem: **21,93%** (25)

doświadczającą przemocy w swoim domu?

Mieszkańcy zostali zapytani czy znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 50%. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 28,07% badanych. Najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 21,93% wskazało odpowiedź „nie wiem”, tak: 28,07.

2) Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć jakichkolwiek form przemocy?

Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie doświadczyłem/am jakichkolwiek formy przemocy: **71,93%** (82)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni: **0,88%** (1)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy: **6,14%** (7)

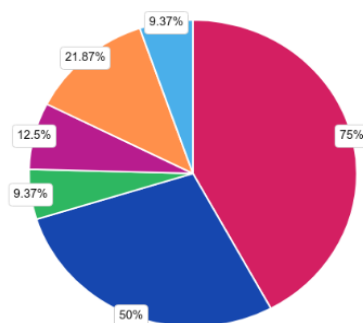
doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu: **21,05%** (24)

Następnie respondentów zapytano, czy zdarzyło im się doświadczyć kiedykolwiek przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy nie doświadczyłem/am jakichkolwiek formy przemocy”. Druga w kolejności odpowiedź „doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu” została wskazana przez 21,05% badanych mieszkańców. Rzadziej anektowani zaznaczali odpowiedź „doświadczyłem/am przeocy w okresie ostatnich 12 miesięcy” - 6,14% osób oraz odpowiedź „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni” - 0,88% ankietowanych.

¹ Ogólnopolska Grupa Badań Społecznych 9 2023), diagnoza Problemów Społecznych Miasta Ciechanów. Kraków.

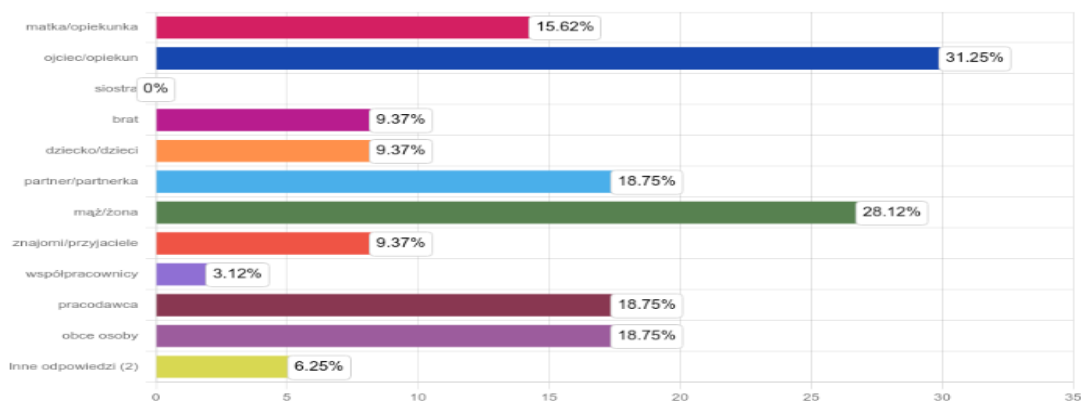
3) Jakiego rodzaju

przemocy Pan/i
doznał/a?

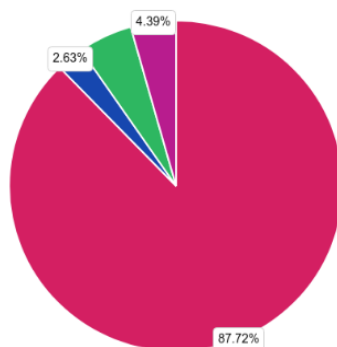
Mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi formami przemocy: „przemoc psychiczna” - takiej odpowiedzi udzieliło 75% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „przemoc fizyczna” - 50%, „zaniedbanie” 21,87%, „przemoc ekonomiczna” - 12,5%, „przemoc seksualna” - 9,37%, „mobbing” - 9,37%.

4) Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

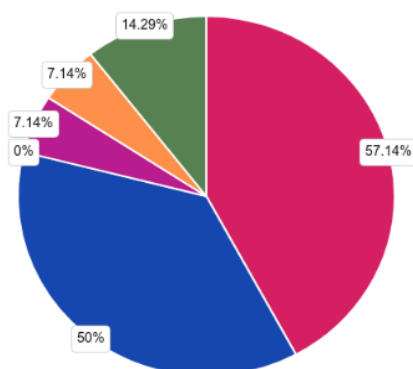
Z opinii badanych najczęściej sprawcami przemocy jest „ojciec/opiekun” - 31,25% osób oraz „mąż/żona” - 28,12% badanych. Rzadziej wskazywano na: „partner/partnerka” - 18,75% badanych mieszkańców, „pracodawca” - 18,75% osób, „obce osoby” - 18,75% respondentów, „matka/opiekunka” - 15,62% ankietowanych, „brat” - 9,37% respondentów, „dziecko/dzieci” - 9,37% osób, „znajomi/przyjaciele” - 9,37% ankietowanych, „Inne odpowiedzi (2)” - 6,25% ankietowanych oraz „współpracownicy” - 3,12% mieszkańców.

5) Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

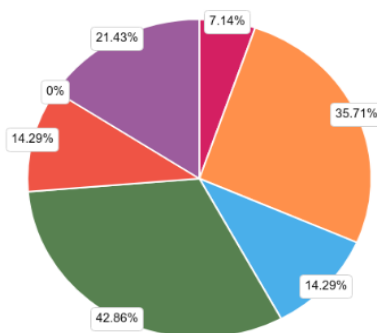
Z powyższego zestawienia wynika, że większość respondentów – 87,72 % wskazywała odpowiedź „nigdy nie stosowałem/am jakiegokolwiek form przemocy”, spośród 114 badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy” została wskazana przez 5,26% ankietowanych. Rzadziej wskazywano następujące odpowiedzi: „stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu” - 4,39% respondentów. Najmniej spośród respondentów tj. 2,63% - odpowiedziało „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni”.

6) Jaki rodzaj przemocy Pan/i stosował/a?

Ankietowani, którzy stosowali zachowania przemocowe, deklarowali, iż była to: „przemoc psychiczna”-57,14%, „przemoc fizyczna” - 50%, „nie wiem” 14,29%, „przemoc ekonomiczna” - 7,14%, a także „zaniedbanie” - 7,14%.

**7) W stosunku do kogo
zastosował/a Pan/i
przemoc?**

Mieszkańcy wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „mąż/żona” - 42,86%, „dziecko/dzieci”- 35,71%, „obce osoby”-21,43%, „partner/partnerka” - 14,29%, „znajomi/przyjaciele” - 14,29%, a także „matka/opiekunka” – 7,14%.

8) Czy stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

nie byłem/am pod wpływem: **78,57%** (11)

alkohol: **21,43%** (3)

narkotyki: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

Mieszkańcy, którzy stosowali zachowania przemocowe deklarowali, iż: „nie byłem/am pod wpływem” była to odpowiedź wskazywana najczęściej - została wybierana przez 78,57% osób. Druga w kolejności odpowiedź „alkohol” została wybrana przez stanowiło 21,43% próby.

9) Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

tak: **11,4%** (13)

nie: **77,19%** (88)

nie wiem: **11,4%** (13)

Z punktu widzenia niniejszej diagnozy istotne wydaje się podejście mieszkańców

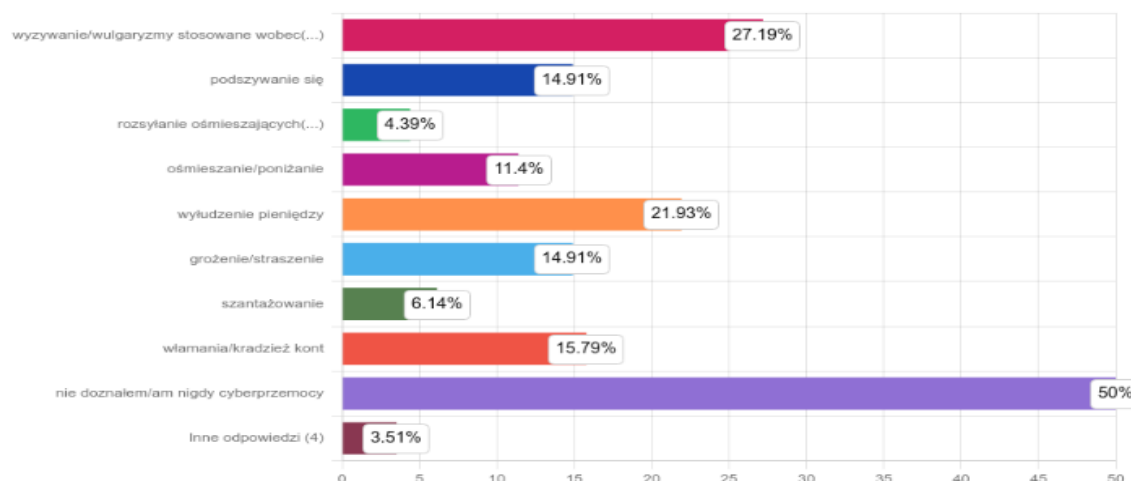
do stosowania przemocy. Największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie” - wskazało ją 77,19% osób. Druga w kolejności była odpowiedź „tak” - zaznaczyło ją 11,4% badanych. Najmniej spośród ankietowanych, tj. 11,4% - wskazało odpowiedź „nie wiem”.

10) Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Natomiast jeśli chodzi o stosunek ankietowanych mieszkańców do stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci to największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie” - wskazało ją 73,68% osób. Druga w kolejności była odpowiedź „nie wiem” - zaznaczyło ją 14,04% badanych. Najmniej spośród ankietowanych, tj. 12,28% wskazało odpowiedź „tak”.

11) Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

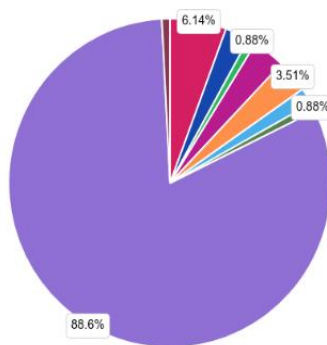
Respondentów zapytano także, czy zdarzyło im się doświadczyć kiedykolwiek cyberprzemocy. Jeśli tak to poproszono ich o wskazanie jakie to były zachowania. Najczęściej wskazywano: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” wybrało ją 50% osób oraz „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby” wybrało ją 27,19%

badanych. Rzadziej wskazywano na: „wyłudzenie pieniędzy” - 21,93% badanych mieszkańców, „włamania/kradzież kont” - 15,79% osób, „podszywanie się” - 14,91% respondentów, „groźenie/straszenie” - 14,91% ankietowanych, „ośmieszanie/poniżanie” - 11,4% respondentów, „szantażowanie” - 6,14% osób oraz „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów” - 4,39% respondentów.

12) Czy zdarzyło się Panu/i stosować kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form

cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wskazywano następujące odpowiedzi:

„nie stosowałem/am nigdy cyberprzemocy” wybrało ją 88,6% osób oraz „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób” wybrało ją 6,14% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie/poniżanie” - 3,51% badanych mieszkańców, „wyłudzenie pieniędzy” - 3,51% osób, „podszywanie się” - 2,63% respondentów, „groźenie/straszenie” - 1,75% ankietowanych, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów” - 0,88% respondentów, „szantażowanie” - 0,88% osób oraz „Inne odpowiedzi (1)” - 0,88% respondentów.

Część III. Podstawa prawna Programu

Podstawę prawną opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla miasta Ciechanowa stanowią:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.: Dz.U.2021.1249), znowelizowana dn. 9 marca 2023 r. Ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2023 r. poz. 535),
- 2) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688),

- 3) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta", (Dz.U.2023.1870),
 - 4) uchwała Nr 712/LXX/2023 Rady Miasta Ciechanów z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Ciechanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,
 - 5) zarządzenie Nr 122/2023 Prezydenta Miasta Ciechanów z dnia 19 września 2023 r. w sprawie składu Zespołu Interdyscyplinarnego,
- oraz akty prawne stanowiące podstawę działalności poszczególnych służb, instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, tworzących wspólnie system przeciwdziałania ww. zjawisku.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest ściśle skorelowany z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Ciechanów, przewidującym działania na rzecz zapobiegania przemocy domowej oraz pozostaje w zgodzie z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Część IV. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc wobec członków rodziny,
- 3) członków rodzin osób wskazanych w punkcie 1) i 2) oraz innych świadków przemocy,
- 4) społeczności lokalnej (osób dorosłych oraz dzieci w ramach działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej),
- 5) przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej (m.in. policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników oświaty i ochrony zdrowia).

Dzieci i młodzież zagrożone zjawiskiem przemocy oraz ich rodzice i opiekunowie mogą także korzystać z nieodpłatnej oferty pomocowej, kierowanej do nich w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (konsultacje psychologiczne indywidualne, formy

szkoleniowe, programy profilaktyczne). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przewiduje również darmową pomoc psychologiczną i prawną dla dorosłych mieszkańców Ciechanowa, w tym m.in. dla osób uwikłanych w przemoc domową. Wsparcie psychologiczne zapewnia także MOPS w Ciechanowie.

Celem identyfikacji środowisk zagrożonych/dotkniętych przemocą domową Biuro PiRPU kontynuować będzie ścisłą współpracę z jednostkami i podmiotami wskazanymi w Części V. Programu. Oferta pomocowa Biura zostanie przedstawiona podczas organizowanych szkoleń, spotkań edukacyjnych oraz posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. O formach pomocy świadczonej przez Biuro będziemy informować społeczność lokalną m.in. podczas spotkań grup diagnostyczno-pomocowych działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Część V. Zasoby instytucjonalne umożliwiające prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

- 1) Urząd Miasta Ciechanów, w strukturze którego funkcjonuje Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (zwane również Biurem PiRPU), gdzie:
 - a) prowadzone jest nieodpłatne poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób doznających przemocy domowej,
 - b) działa telefon zaufania dla osób uzależnionych, pod numerem którego udzielane są również informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwana również MKRPA) w zakresie:
 - a) sporządzania „Niebieskiej Karty”, w szczególności w rodzinach dotkniętych problemem alkoholizmu,
 - b) wszczynania postępowania o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, w tym objętych procedurą „Niebieska Karta”,
 - c) występowania do sądu o orzeczenie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych, objętych procedurą „Niebieska Karta”.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zwany również MOPS), gdzie:
 - a) działa Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
 - b) wszczynana jest procedura ochrony osób doznających przemocy domowej „Niebieska Karta”,
 - c) świadczona jest pomoc finansowa oraz prowadzona praca socjalna z osobami uwikłanymi

w przemoc.

- 4) Komenda Powiatowa Policji (zwana również KPP), w której:
 - a) świadczona jest pomoc interwencyjna dla osób doznających przemocy domowej,
 - b) inicjowana jest procedura „Niebieska Karta”.
- 5) Prokuratura Rejonowa:
 - a) nadzorująca postępowania karne prowadzone o przestępstwa z użyciem przemocy wobec osób najbliższych,
 - b) stosująca środki zapobiegawcze wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.
- 6) Sąd Rejonowy:
 - a) wydający orzeczenia wobec osób oskarżonych o przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę osób najbliższych,
 - b) stosujący środki karne i probacyjne w stosunku do osób skazanych za przemoc domową,
 - c) dozorujący/nadzorujący zachowanie osób skazanych za przestępstwo znęcania się/zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego za pośrednictwem kuratorów I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej.
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), do zadań którego należy m.in.:

opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- 8) Poradnie Leczenia Uzależnień (poradnia w Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim oraz Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT):
 - a) realizujące programy terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
 - b) świadczące pomoc psychologiczną oraz konsultacje psychiatryczne,
 - c) inicjujące procedurę „Niebieska Karta”.
- 9) Specjalistyczny Szpital Wojewódzki oraz inne niepubliczne placówki służby zdrowia:
 - a) zapewniające pomoc medyczną osobom poszkodowanym przemocą ze strony osób najbliższych,
 - b) zobowiązane do wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej,
 - c) wszczynające procedurę „Niebieska Karta”.
- 10) placówki oświatowe (żłobki, przedszkola i szkoły):
 - a) mające uprawnienie do podjęcia procedury „Niebieska Karta”,
 - b) zapewniające pomoc pedagogiczną dla dzieci i młodzieży doznającej przemocy

domowej.

11) organizacje pozarządowe (TPD, PCK, itd.):

świadczące w zakresie swoich zadań statutowych pomoc dla dorosłych oraz dzieci, w tym doznających przemocy domowej.

12) Kościół katolicki, inne Kościoły i związki wyznaniowe w zakresie:

udzielania wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

Ww. instytucje tworzą lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej.

Część VI. Cel główny i cele szczegółowe Programu, wskaźniki realizacji celów oraz zakładane rezultaty działań

Cel główny Programu:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego systemu pomocy osobom doznającym przemocy oraz działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Cele szczegółowe Programu:

1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz informacyjno–edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Zwiększanie poziomu kompetencji przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźnikami realizacji celów określonych w Programie będą:

1) w zakresie celu szczegółowego nr 1:

- a) liczba konsultacji udzielonych w zakresie poszczególnych form wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub liczba osób korzystających z ww. pomocy,
- b) liczba „Niebieskich Kart” złożonych w Zespole Interdyscyplinarnym,
- c) liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- d) liczba osób doznających przemocy, objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- e) liczba wypełnionych formularzy „NK – C”,
- f) liczba zwołanych posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- g) liczba spotkań grup diagnostyczno - pomocowych, realizujących procedurę „Niebieska Karta”,

- h) liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”,
- i) liczba posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz spotkań grup diagnostyczno pomocowych, w których uczestniczył pracownik Biura PiRPU/członek MKRPA w Ciechanowie,
- j) liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- k) liczba dzieci odebranych przez pracowników socjalnych w związku z przemocą domową.

2) w zakresie celu szczegółowego nr 2:

- a) liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej w procedurze „Niebieska Karta”,
- b) liczba wypełnionych formularzy „NK – D”,
- c) liczba złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny zawiadomień do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk (przestępstwo znęcania się),
- d) liczba wystosowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do organów ścigania oraz sądu innych pism procesowych,
- e) liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- f) liczba wniosków złożonych w MKRPA o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec nadużywających alkoholu członków rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- g) liczba wniosków MKRPA do Sądu Rejonowego w Ciechanowie o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego uzależnionych członków rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- h) liczba sprawców przemocy domowej z terenu miasta Ciechanowa, uczestniczących w programie oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych, psychologiczno – terapeutycznych oraz innych zajęciach o charakterze wspierającym, adresowanych do osób stosujących przemoc domową,
- i) liczba sprawców przemocy domowej, którzy ukończyli ww. programy,
- j) liczba przeprowadzonych przez Policję interwencji dotyczących przemocy domowej,
- k) liczba osób stosujących przemoc domową zatrzymanych przez Policję (art. 15 a Ustawy o Policji),
- l) liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia przez

osobę stosującą przemoc domową wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia/zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 15 aa ust. 1 Ustawy o Policji),

- m) liczba osób stosujących przemoc domową, pozostających pod wpływem alkoholu, zatrzymanych do wytrzeźwienia,
- n) liczba nadzorowanych przez Prokuraturę Rejonową postępowań przygotowawczych z art. 207 kk, w tym zakończonych wniesieniem aktu oskarżenia do sądu,
- o) liczba podejrzanych o przestępstwo z art. 207 kk, wobec których Prokuratura Rejonowa zastosowała środki zapobiegawcze w postaci dozoru, nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazu zbliżania się oraz zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym,
- p) liczba osób osądzonych z art. 207 kk,
- q) liczba aresztów tymczasowych zastosowanych do spraw z art. 207 kk,
- r) liczba osób prawomocnie skazanych z art. 207 kk na karę pozbawienia wolności,
- s) liczba zastosowanych wobec sprawców przemocy domowej środków karnych w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym, nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
- t) liczba zastosowanych wobec sprawców przemocy domowej środków probacyjnych,
- u) liczba sprawowanych dozorów kuratorskich nad osobami skazanymi za przemoc wobec najbliższych,
- v) liczba prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych na podstawie art. 11 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia).

3) w zakresie celu szczegółowego nr 3:

- a) liczba zorganizowanych form profilaktycznych oraz informacyjno-edukacyjnych kierowanych do osób dorosłych lub /i/ dzieci i młodzieży zagrożonych/doznających przemocy domowej oraz liczba uczestników ww. działań,
- b) liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych i informacyjnych.

4) w zakresie celu szczegółowego nr 4:

- a) liczba przeprowadzonych form szkoleniowych oraz liczba uczestników ww. działań,
- b) liczba przeprowadzonych spotkań superwizyjnych lub innych inicjatyw, realizowanych w ramach systemu wsparcia osób pracujących z rodzinami dotkniętymi/zagrożonymi

przemocą, w tym w procedurze „Niebieska Karta” oraz liczba uczestników ww. działań.

Oczekiwany rezultatami działań podejmowanych w ramach Programu będą:

1) w zakresie celu szczegółowego nr 1:

- a) przerwanie przemocy domowej w rodzinach dotkniętych tym problemem,
- b) zapewnienie stałej dostępności do profesjonalnej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. W oparciu o dostępne informacje osoby, które potrzebują wsparcia i pomocy mogą zgłosić się do Biura z własnej inicjatywy. Dodatkowo zainteresowani będą zachęceni do kontaktu z Biurem PiRPU przez przedstawicieli służb i instytucji współpracujących z Placówką (np. policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych, pracowników poradni leczenia uzależnień). Dzięki wspomagającemu dyżurowi wykwalifikowanego prawnika Biuro PiRPU świadczyć będzie pomoc prawną dla osób pokrzywdzonych przemocą domową, umożliwiając w ramach zgłaszanych potrzeb ostateczne, faktyczne i trwałe odseparowanie się tych osób od stosujących przemoc członków rodziny.
- c) za pośrednictwem działającego w Biurze telefonu zaufania konsultowane zostaną nadal sprawy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jak również będą realizowane zapisy do specjalistów oraz przekazywane dane teled adresowe instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- d) Zespół Interdyscyplinarny, który funkcjonuje w Gminie Miejskiej Ciechanów od 2011 r. jako organ wspierający, koordynujący i monitorujący przebieg oraz efekty pracy służb i instytucji, do zadań których należy zapobieganie przemocy domowej, wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, mechanizmów i skutków przemocy oraz form przeciwdziałania zachowaniom agresywnym,
- e) motywowanie osób doznających przemocy do zmiany własnych zachowań i postaw,
- f) wzrost wiedzy na temat praw osób doznających przemocy i częstsze korzystanie przez osoby krzywdzone z rozwiązań prawnych zwiększających ich bezpieczeństwo oraz chroniących naruszone prawa, a także zwiększenie świadomości prawnych konsekwencji stosowania przemocy,
- g) zapewnienie bezpieczeństwa oraz schronienia dorosłym i dzieciom pokrzywdzonym przemocą domową.

2) w zakresie celu szczegółowego nr 2:

- a) zatrzymanie przemocy w konkretnych przypadkach,

- b) zmniejszenie ogólnej skali zachowań agresywnych,
- c) oddziaływanie na problem współistniejący z przemocą (m.in. problem alkoholowy członka/ członków rodziny dotkniętej przemocą),
- d) motywowanie osób stosujących przemoc do zmiany własnych zachowań i postaw,
- e) wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów i skutków stosowania przemocy,
- f) wzrost świadomości prawnych konsekwencji zachowań agresywnych,
- g) odizolowanie, ukaranie i resocjalizacja sprawców przemocy domowej.

3) w zakresie celu szczegółowego nr 3:

- a) wzrost wiedzy osób dorosłych lub /i/ dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy, jej form, mechanizmów i skutków,
- b) wzrost wiedzy i świadomości społeczności lokalnej na temat przemocy domowej oraz form przeciwdziałania przemocy,
- c) rozpowszechnianie informacji na temat miejsc na terenie Ciechanowa, w których udzielana jest pomoc osobom doznającym przemocą,
- d) upowszechnianie oferty Biura PiRPU w zakresie pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową.

4) w zakresie celu szczegółowego nr 4:

- a) nabycie/podnoszenie poziomu wiedzy na temat przemocy domowej, jej mechanizmów, form, rodzajów oraz problemów współistniejących z przemocą (chorób, zaburzeń, uzależnień i innych deficytów),
- b) nabycie/doskonalenie umiejętności rozpoznawania przez osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zachowań agresywnych stosowanych wobec/przez dzieci/dorosłych,
- c) doskonalenie metod pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową, podnoszenie kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów i konfliktów oraz motywowania członków rodzin dotkniętych przemocą do zmiany zachowania,
- d) wspieranie, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, wzajemna wymiana doświadczeń, podnoszenie kwalifikacji oraz nabywanie nowych umiejętności przez osoby zawodowo zajmujące się problematyką przemocy domowej.

Część VII. Zadania Programu

W ramach celów szczegółowych określonych w Części VI Programu będą realizowane następujące zadania:

Cel szczegółowy nr 1: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

1.1 Świadczenie pomocy w Biurze PiRPU, adresowanej do osób dotkniętych przemocą domową, dorosłych członków ich rodzin oraz świadków przemocy. Do zadań ww. pracownika Biura PiRPU należeć będzie m.in.: współpraca z lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, zawiadamianie organów ścigania o powziętym podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy wobec osoby najbliższej oraz Prokuratury, Policji lub Sądu Rodzinnego o przypadkach krzywdzenia dzieci.

1.2 Prowadzenie telefonu zaufania dla osób uzależnionych od alkoholu, dostępnego także dla osób uwikłanych w przemoc domową. Pod numerem telefonu zaufania (23 673 49 64) każdy zainteresowany uzyska podstawowe informacje dotyczące problematyki przeciwdziałania przemocy domowej oraz dane teleadresowe instytucji pomocowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Za pośrednictwem telefonu zaufania osoby doświadczające przemocy ze strony najbliższych lub świadkowie takich zachowań mogą również zgłaszać przypadki występowania przemocy domowej.

1.3 Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz **grup diagnostyczno-pomocowych** w procedurze ochrony osób doznających przemocy domowej „Niebieska Karta”.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Ciechanów został powołany w 2023 r. W jego składzie znajdują się osoby reprezentujące instytucje tworzące lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej tj. przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, a także kuratorzy I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie. Siedzibą Zespołu Interdyscyplinarnego jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

Podstawę prawną funkcjonowania Zespołu stanowi Uchwała Nr 712/LXX/2023 Rady Miasta Ciechanów z dnia 24.08.2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Ciechanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Aktualny skład osobowy Zespołu określa Zarządzenie Nr 122/2023 Prezydenta Miasta Ciechanów z dnia 19.09.2023 r. W pracach Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczy 11 osób. Udział członków zespołu w

posiedzeniach jest obowiązkowy, a o terminie każdy z w/w będzie informowany o posiedzeniu z 7-dniowym wyprzedzeniem. Według art. 9a, ust. 5a członkowie zespołu interdyscyplinarnego powinni odbyć obowiązkowe szkolenie w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do pracy z konkretnymi rodzinami uwikłanymi w przemoc domową Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową, której członkowie pracują równolegle zarówno z osobą doświadczającą przemocy, jak i ze sprawcą zachowań przemocowych.

1.4 Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych pracownika Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, będącego jednocześnie członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach pracy w Zespole i grupie diagnostyczno-pomocowej, pracownik ten będzie m.in. uczestniczył w tworzeniu i realizowaniu indywidualnego planu pomocy dla osób i rodzin, których sytuacja będzie przedmiotem pracy Zespołu lub grupy oraz rozpowszechniał ofertę programową Biura PiRPU. W przypadku, gdy przemocy towarzyszyć będzie problem alkoholowy członka rodziny pracownik Biura/członek MKRPA będzie zapoznawał rodziny objęte "Niebieska Karta" z procedurą leczenia odwykowego pod nadzorem sądu oraz przedstawiał lokalną ofertę pomocy w tym zakresie.

1.5 Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia.

Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia dla osób doznających przemocy wykazała, że osoby te w niewielkim stopniu, biorąc pod uwagę całokształt rozwiązań pomocowych do nich kierowanych, korzystały z miejsc noclegowych zinstytucjonalizowanych [badanie z 2017 r.: „*Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia osób doznających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy*”]. W przypadku konieczności opuszczenia miejsca zamieszkania pokrzywdzeni przemocą w pierwszej kolejności szukali wsparcia i schronienia u krewnych lub znajomych. Dopiero w przypadku braku takiej możliwości decydowali się na pomoc specjalistycznych ośrodków wsparcia z miejscami noclegowymi, pozytywnie oceniając świadczoną w nich opiekę.

Rządowy system wspierania ofiar przemocy przewiduje tworzenie i funkcjonowanie ośrodków wsparcia dla osób doświadczających przemocy z bazą

noclegową. Najbliższym tego typu miejscem jest **Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie**, będący specjalistyczną placówką, której celem jest niesienie pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz dotkniętym przemocą.

W ramach działającego w strukturach Zespołu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie osoby doświadczające agresji ze strony najbliższych mogą skorzystać m.in. z całodobowego pobytu w Ośrodku przez okres nie dłuższy niż trzy miesiące. Placówka zapewnia także wsparcie psychologiczne, prawne i medyczne. Pomoc udzielana jest bezpłatnie. Placówka wspiera pokrzywdzonych przemocą mieszkańców pozostałych powiatów województwa mazowieckiego, w tym osoby z terenu naszego miasta.

O ofercie Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie informowane będą wszystkie osoby doświadczające przemocy domowej, potrzebujące schronienia.

1.6 Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom pokrzywdzonym przemocą domową, w procedurze odebrania dziecka z rodziny w przypadku bezpośredniego zagrożenia jego życia

lub zdrowia w związku z przemocą domową. Uprawnienie te przysługuje pracownikowi socjalnemu, który odbierając dziecko pokrzywdzone przemocą ze strony rodzica/opiekuna ściśle współpracuje w tym zakresie z funkcjonariuszem Policji oraz przedstawicielem ochrony zdrowia, umieszczając je poza domem rodzinnym, w bezpiecznym, wolnym od przemocy miejscu (u zamieszkujących oddzielnie najbliższych krewnych, rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej).

1.7 Zapewnienie wsparcia dla kobiet doznających przemocy domowej

W siedzibie Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień prowadzona będzie **grupa wsparcia dla kobiet doznających przemocy domowej**. Program grupy kierowany jest do kobiet, które doznają przemocy domowej ze strony osób najbliższych (mężów/partnerów, dzieci, rodziców) i znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, nie mogąc poradzić sobie samodzielnie z dotykającymi je problemami i mających trudności z odzyskaniem stabilności życiowej oraz powrotem do tzw. „normalnego” życia.

Uczestniczkami grupy będą kobiety samodzielnie zgłaszające się po pomoc psychologiczną do Biura lub kierowane na w/w konsultacje przez inne instytucje, świadczące na terenie Ciechanowa pomoc osobom doznającym przemocy domowej (m.in. MOPS, Sąd, Policję).

Osoby zainteresowane uczestnictwem w spotkaniach grupy wsparcia będą do niej

kwalfikowane podczas spotkań grup diagnostyczno - pomocowych, indywidualnych spotkań z psychologami zatrudnionymi i współpracującymi z Biurem Profilaktyki i RPU.

Grupę wsparcia poprowadzi zatrudniony w Biurze terapeuta przy współudziale pracowników Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Grupa będzie spotykała się w siedzibie Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień jeden raz w tygodniu w godzinach popołudniowych (16.00 – 18.00).

Zadania określone w podpunktach 1.1 – 1.6 są nieodpłatne i będą realizowane przez cały rok, natomiast 1.7 od momentu zakończenia naboru do grupy.

Cel szczegółowy nr 2: Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową.

2.1 Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieska Karta”, podejmowane przez grupę diagnostyczno-pomocową w konkretnych rodzinach doznających przemocy. Powołanie grupy inicjuje złożenie u Przewodniczącej Zespołu wypełnionego formularza “Niebieska Karta-A”, na podstawie którego ustalony zostaje skład osobowy grupy diagnostyczno-pomocowej, dostosowany do osobowego składu rodziny wskazanej w Karcie, jej indywidualnych problemów i potrzeb. Członków grupy diagnostyczno-pomocowej powołuje się spośród: pracowników socjalnych MOPS w Ciechanowie, dzielnicowych KPP Ciechanów, kuratorów służby sądowej, przedstawicieli MKRPA w Ciechanowie, pedagogów szkolnych ciechanowskich placówek oświatowych/wychowawców przedszkolnych, pracowników lokalnych placówek ochrony zdrowia.

Głównym zadaniem grupy diagnostyczno-pomocowej jest opracowanie i realizacja planu pomocy dla konkretnej rodziny, dotkniętej problemem przemocy domowej. Działania monitorujące osób lub rodzin a także zagrożonych jej wystąpieniem odbywa się również po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty przez okres 9 miesięcy , które mają na celu analizę i ocenę patowej sytuacji. Sporządzony plan pomocy obejmuje nie tylko działania wobec osób doświadczających przemocy, ale również czynności o charakterze wspierającym, motywującym lub zobowiązującym wobec sprawców zachowań agresywnych. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby, członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej informują również Przewodniczącą Zespołu o konieczności zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy lub Sądu Rodzinnego o ujawnionych nieprawidłowościach wychowawczych w rodzinach objętych procedurą „Niebieska Karta”.

2.2 Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

w procedurze „Niebieska Karta” .

2.2.1 **Możliwość sporządzenia „Niebieskiej Karty”** w MKRPA, będącej jednocześnie siedzibą Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

2.2.2 **Inicjowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego** wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej, w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty”, mających problem alkoholowy.

2.3 **Kierowanie osób stosujących przemoc domową do programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych** opracowywanych i realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat, programów psychologiczno – terapeutycznych oraz innych zajęć w formie podjęcia działań powstrzymujących przemocowców przed dalszą agresją oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

2.3.1 **Działania interwencyjne oraz procesowe** wobec osób podejrzewanych / podejrzanych / oskarżonych / skazanych za przemoc domową, podejmowane przez organy ścigania (Policję i Prokuraturę Rejonową) i Sąd Rejonowy. W zależności od okoliczności mogą one przyjąć postać krótkotrwałej izolacji sprawcy przemocy (zatrzymanie policyjne), zastosowania przez funkcjonariuszy Policji nakazu natychmiastowego opuszczenia zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub /i/ zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 207 kk i zastosowania przewidzianych prawem środków zapobiegawczych (m.in. nakaz okresowego opuszczenia przez sprawcę przemocy domowej lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym mieszkania, zakaz zbliżania się i zakaz kontaktowania z osobami pokrzywdzonymi, dozór Policji, tymczasowe aresztowanie) lub orzeczenia kary w postępowaniu sądowym.

2.3.2 **Działania Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie w sytuacjach gwałtownej, tzw. „gorącej”** przemocy funkcjonariusze KPP Ciechanów dokonują zatrzymań agresywnych członków stosujących przemoc przyjmujących postać izolacji. Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 roku dzielnicowi pracują z osobą stosującą przemoc domową jak również monitorują sytuacje osób doznających przemocy przez okres dziewięciu miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieska karta”. Posiadają ponadto uprawnienie do zastosowania wobec osoby stosującej przemoc domową narzędzia służącego natychmiastowej izolacji sprawców przemocy domowej: zakaz kontaktowania się sprawcy z pokrzywdzonym, zakaz wstępu na teren szkoły lub innego

miejsca, w którym regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą, zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy, zakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2.3.3 Działania Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie: w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla bezpieczeństwa osób najbliższych w stosunku do podejrzanych o fizyczne lub /i/ psychiczne znęcanie się (tj. o przestępstwo z art. 207 kk) prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie stosują środki zapobiegawcze w postaci dozoru, nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego.

2.3.4 Działania Sądu Rejonowego w Ciechanowie: według nowelizacji Ustawy z dnia 9 marca 2023 roku Sąd Rejonowy w najbardziej niebezpiecznych okolicznościach na wniosek Prokuratury wydaje postanowienia o zastosowanie wobec podejrzanych o stosowanie środka zapobiegawczego w postaci dozoru, nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym oraz zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego poprzez wskazanie w postanowieniu wyrażoną odległość w metrach, zakaz kontaktowania się z osobą pełnoletnią dotkniętą przemocą domową. Za złamanie zakazów przez osobę stosującą przemoc domową sprawca podlega wymierzonej karze aresztu od 5 do 30 dni, ograniczenia wolności w formie zobowiązania się do nie opuszczenia stałego miejsca pobytu, nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz grzywny do 5 000 zł. Wśród rozwiązań z zakresu prawa cywilnego sąd, na wniosek osoby bezpośrednio pokrzywdzonej przemocą, może zobowiązać stosującego przemoc członka rodziny do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania. Powyższe rozwiązanie jest trwałym sposobem odizolowania osoby stosującej przemoc od osób dotkniętych zachowaniami agresywnymi.

Cel szczegółowy nr 3: Prowadzenie działań profilaktycznych, oraz informacyjno edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

3.1 Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych kierowanych do osób zagrożonych/doświadczających przemocy (dorosłych, dzieci i młodzieży), przyjmujących postać warsztatów, ćwiczeń, wykładów, kampanii, spektakli profilaktycznych, koncertów, paneli dyskusyjnych, konkursów, audycji radiowych itd. Celem planowanych inicjatyw będzie m.in. wzrost wiedzy adresatów działań na temat zjawiska przemocy, jej form i mechanizmów, edukacja w zakresie prawnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji zachowań przemocowych, nauka

adekwatnego reagowania w przypadku zagrożenia przemocą, zapobieganie przemocy, bieżąca informacja o zmianach/nowych rozwiązaniach i kierunkach działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania te Biuro PiRPU będzie podejmowało samodzielnie lub we współpracy z instytucjami wskazanymi w Części V Programu.

3.2 Udostępnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej, krzywdzenia dzieci oraz informujących o zasadach prowadzenia procedury „Niebieska Karta”. Materiały będą nieodpłatnie upowszechniane interesantom Biura PiRPU oraz instytucjom współpracującym z Biurem (m.in. podczas organizowanych inicjatyw szkoleniowych i edukacyjnych). Wśród materiałów znajdzie się także informator z danymi teleadresowymi lokalnych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania wskazane w podpunktach 3.1 – 3.2 będą realizowane przez cały rok.

Cel szczegółowy nr 4: Zwiększanie poziomu kompetencji przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.1 Organizowanie specjalistycznych szkoleń, adresowanych do profesjonalistów, tj. przedstawicieli służb i instytucji zawodowo zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej, współpracujących m.in. w realizowaniu procedury ochrony osób doznających przemocy domowej „Niebieska Karta”: nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych, innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, psychologów, funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, innych przedstawicieli Sądu i Prokuratury, pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz MKRPA. Inicjatywy szkoleniowe przyjmą formę m.in. wykładów, warsztatów, ćwiczeń oraz paneli dyskusyjnych. Będą prowadzone dla grup jednorodnych zawodowo lub grup interdyscyplinarnych. Celem szkoleń będzie m.in.: nabycie/podnoszenie wiedzy (w tym psychologicznej i prawnej) z zakresu przemocy domowej, jej mechanizmów, form, rodzajów oraz problemów współistniejących z przemocą (chorób, zaburzeń, uzależnień i innych deficytów), nabycie/doskonalenie umiejętności rozpoznawania przez osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zachowań agresywnych stosowanych wobec dzieci/dorosłych, w tym zwrócenie uwagi na zasady niewerbalnego sposobu komunikowania się, mowę ciała oraz język korzyści pomagający w dotarciu do osób uwikłanych w przemoc, ułatwiający prawidłowe zrozumienie intencji i zachowań tych osób, doskonalenie metod pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, w tym z rodzinami obciążonymi problemami współistniejącymi z przemocą, podnoszenie

kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów i konfliktów wśród dorosłych/dzieci, nauka zasad motywowania osób uwikłanych w przemoc do zmiany zachowania, pomoc w budowaniu strategii radzenia sobie z przemocą przez osoby pokrzywdzone (dzieci/dorosłych), edukacja w zakresie sposobów reagowania na przemoc, wzrost wiedzy na temat możliwości przeciwdziałania zachowaniom agresywnym, nabycie umiejętności rozpoznawania zachowań charakterystycznych dla osób dotkniętych przemocą.

4.2 Rozwijanie systemu wsparcia dla osób pracujących zawodowo z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, m.in. poprzez prowadzenie superwizji oraz podejmowanie innych inicjatyw mających na celu zwiększenie efektywności pracy oraz rozwój zawodowy przedstawicieli służb i instytucji pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc domową, podnoszenie kwalifikacji i nabywanie nowych umiejętności przez członków grup diagnostyczno-pomocowych/zespołu interdyscyplinarnego, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą.

Zadania wymienione w podpunktach 4.1 i 4.2 będą realizowane przez cały rok.

Wszystkie działania realizowane w zakresie celu 4 zostaną poddane ewaluacji, która obejmować będzie ocenę poziomu merytorycznego szkoleń, przygotowania i wiedzy prowadzących/trenerów oraz przydatności prezentowanych treści dla uczestników zajęć. Ewaluacja zadania ma na celu optymalizację doboru przyszłych szkoleń i innych form edukacyjnych, kierowanych do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie naszego miasta.

Zadania Programu, obok formy tradycyjnej (bezpośredniej), w przypadku zaistnienia takiej konieczności lub potrzeby, przy uwzględnieniu możliwości technicznych Realizatora i Adresatów Programu, będą mogły także być realizowane z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.

Część VIII. Zasady finansowania Programu oraz harmonogram działań i łącznych kosztów.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie finansowany ze środków budżetu miasta Ciechanów na 2024 r., zabezpieczonych w Dziale 852 Rozdziale: 85 205.

Część działań zaplanowanych w Programie realizowanych będzie bez angażowania

środków finansowych, w ramach pracy etatowej zatrudnionego w Biurze PiRPU pracownika odpowiedzialnego za realizację zadań związanych z problematyką przeciwdziałania przemocy domowej. Środki na obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych zabezpieczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie w kwocie 500,00 zł.

Harmonogram działań i łącznych kosztów:

l.p	nazwa zadania realizowanego w ramach celu szczegółowego	podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	termin realizacji zadania	zasady finansowania zadania
<u>Cel szczegółowy nr 1: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie</u>				
1.1				
1.2	telefon zaufania dla osób uzależnionych od alkoholu z informacjami dla osób uwikłanych w przemoc domową	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
1.3	działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz grup diagnostyczno-pomocowych w procedurze ochrony osób doznających przemocy domowej „Niebieska Karta”	MOPS w Ciechanowie	cały rok	500,00 zł budżet MOPS (z przeznaczeniem na obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych)
1.4	udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych pracownika Biura PiRPU/członka MKRPA	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów/MKRPA	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (w ramach pracy etatowej pracownika Biura PiRPU)
1.5	zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia	MOPS w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (poprzez nawiązanie współpracy z Zespołem Ośrodków Wsparcia w Mławie)
1.6	zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom pokrzywdzonym przemocą domową	MOPS w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (w ramach ustawowych obowiązków pracowników socjalnych)
1.7	Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (w ramach pracy etatowej pracowników Biura PiRPU)
<u>Cel szczegółowy nr 2: Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową</u>				
2.1	oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieska Karta”	Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
2.2	działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procedurze „Niebieskie Karty”:			

	2.2.1	sporządzanie „Niebieskiej Karty”	MKRPA w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
	2.2.2	inicjowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej (w tym objętych procedurą „Niebieskiej Karty”), mających problem alkoholowy	MKRPA w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
	2.3	kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze wspierającym	podmioty realizujące procedurę „Niebieska Karta”	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
	2.4	działania interwencyjne oraz procesowe wobec osób podejrzewanych/podejrzanych/oskarżonych/skazanych za przemoc w rodzinie	Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy	cały rok	budżety organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości
Cel szczegółowy nr 3: Prowadzenie działań profilaktycznych oraz informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej					
	3.1	działania profilaktyczne i edukacyjne kierowane do osób zagrożonych/doświadczających przemocy (dorosłych, dzieci i młodzieży), przyjmujące postać m.in.: warsztatów, ćwiczeń, wykładów, kampanii, spektakli profilaktycznych, koncertów, paneli dyskusyjnych, konkursów, audycji radiowych	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	6 000,00 zł
	3.2	udostępnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (z materiałów edukacyjnych będących w zasobach Biura PiRPU oraz uzyskanych nieodpłatnie od instytucji ogólnopolskich działających na rzecz pokrzywdzonych przemocą)
Cel szczegółowy nr 4: Zwiększanie poziomu kompetencji przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.					
	4.1	specjalistyczne szkolenia adresowane do profesjonalistów tj. przedstawicieli służb i instytucji zawodowo zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej: nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych, innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, psychologów, funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, innych przedstawicieli Sądu i Prokuratury, pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz członków miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przyjmujące postać m.in. wykładów, warsztatów, ćwiczeń, paneli dyskusyjnych	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	11 000,00 zł

4.2	rozwijanie systemu wsparcia dla osób pracujących zawodowo z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, m.in. poprzez prowadzenie superwizji i innych inicjatyw mających na celu zwiększenie efektywności pracy, przeciwdziałanie wypaleniu oraz rozwój zawodowy tych osób	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	3 000,00 zł

Łącznie: 20 500,00 zł

W tym:

- środki zabezpieczone w budżecie miasta dla Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień – **20.000,00 zł**
- środki zabezpieczone w budżecie miasta dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie na obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych – **500,00 zł**

Część IX: Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o analizę wskaźników realizacji celów Programu, wskazanych w części VI.

Coroczne sprawozdanie z realizacji Programu Prezydent Miasta Ciechanów przedłoży Radzie Miasta w terminie wskazanym w planie pracy Rady i jej Komisji.

**Przewodniczący
Rady Miasta Ciechanów**

/-/Krzysztof Leszczyński